Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 10. 7. 2012, sp. zn. 7 To 51/2012, ECLI:CZ:VSPH:2012:7.TO.51.2012.1

Číslo: 11/2014

Právní věta:

Kvalifikované formy úmyslu, tj. rozmysl a předchozí uvážení jako znaky trestného činu vraždy podle § 140 odst. 2 tr. zákoníku, jsou pojmově vedle sebe neslučitelné, protože předchozí uvážení v sobě zahrnuje i to, co je podstatou rozmyslu, a proto nelze v právní větě výroku o vině tyto znaky použít současně.

Rozmysl (reflexe) totiž představuje méně intenzivní stupeň racionální kontroly pachatele nad trestným jednáním než předchozí uvážení.

Předchozí uvážení oproti rozmyslu předchází trestnému ději s určitým předstihem a zahrnuje plán - předem utvořenou představu postupu pachatele při spáchání trestného činu.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 10.07.2012

Spisová značka: 7 To 51/2012

Číslo rozhodnutí: 11

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Subjektivní stránka, Vražda

Předpisy: § 140 odst. 1 tr. zákoníku
§ 140 odst. 2 tr. zákoníku
§ 15 tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Vrchní soud v Praze k odvolání obviněného P. K. zrušil v celém rozsahu rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 16. 4. 2012, sp. zn. 42 T 3/2012, a sám ve věci znovu rozhodl o vině obviněného P. K., o uložení trestu a povinnosti k náhradě škody.

Z o d ů v o d n ě n í :

Napadeným rozsudkem Městského soudu v Praze byl obžalovaný P. K. uznán vinným pokusem zločinu vraždy podle § 21 odst. 1 k § 140 odst. 2 tr. zákoníku, za což byl odsouzen podle § 140 odst. 2 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání 12 let, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 3 tr.

zákoníku zařazen do věznice s ostrahou. Podle § 70 odst. 1 tr. zákoníku byl obžalovanému uložen trest propadnutí věci, a to sekery, která je přílohou č. 1 spisu. Podle § 228 odst. 1 tr. ř. byl obžalovaný uznán povinným zaplatit poškozeným VZP ČR K. p. pro hl. m. P., se sídlem Na P. 6/239, P. 1, částku 143 656,- Kč a I. K., bytem P. 296/13, P. 10, zastoupené zmocněnkyní JUDr. M. S., advokátkou, se sídlem C. 638, P. 4 částku 1 133 041,- Kč s úrokem z prodlení ve výši 7,75 % z této částky ročně od právní moci tohoto rozsudku do zaplacení.

Podle skutkových zjištění městského soudu se měl obžalovaný dopustit uvedeného pokusu zločinu tím, že po předchozích delší dobu trvajících sporech se svou matkou poškozenou I. K., ohledně výchovy nezletilých dcer, dne 27. 10. 2011 ve 21.45 hod. odjel se svým vozidlem, tov. zn. Š. O., kde měl uloženu sekeru s délkou topůrka 32 cm, z bydliště své přítelkyně P. K. v P. 4, K. 740/7 do bytu své matky poškozené I. K. v P. 10, P. 296/13 situovaného v pátém patře domu a v úmyslu ji usmrtit, odemkl byt vlastními klíči, vešel do pokoje, kde poškozená ležela na gauči s hlavou podloženou peřinou a pravděpodobně spala u televizního programu, a udeřil ji jednou ranou vedenou velkou silou nečekaně a bez jakékoliv výstrahy tzv. „čepcem“, tedy tupou částí přinesené sekery s nasazeným koženkovým pouzdrem, do pravé části hlavy v oblasti pravé spánkové kosti, čímž jí způsobil bezprostředně život ohrožující poranění, které by v případě neposkytnutí včasné specializované lékařské pomoci vedlo k její smrti, a to tržně zhmožděnou ránu v pravé čelně spánkové krajině délky asi 4 cm, tříštivou zlomeninu v pravé čelně spánkové krajině s vpáčeným úlomkem velikosti 20 x 16 mm a vpáčením o 12 mm, zlomeninu stropu vnitřní i zevní stěny pravé očnice a jařmového oblouku vpravo, pohmoždění pravého čelního laloku mozku, kdy došlo ke krvácení pod pavučnici, masivní proniknutí vzduchu do lební dutiny i do očnice, ke krvácení do klínové, čelní a čichové dutiny vpravo a krevnímu výronu očních víček a pod spojivkou pravého oka, po tomto útoku z bytu ihned utekl; a poté, co si poškozená sama přivolala pomoc, byla převezena RZS do FN K. V., přičemž následně v důsledku poranění u ní došlo ještě k částečné obrně II. a III. hlavového nervu projevující se poklesem pravého očního víčka a poruchou hybnosti pravé oční koule.

Proti tomuto rozsudku podal ve lhůtě uvedené v § 248 odst. 1 tr. ř. obžalovaný P. K. prostřednictvím svého obhájce odvolání.

Odvolatel směřoval opravný prostředek do výroku o vině, trestu i náhradě škody. Pro kvalifikovanou skutkovou podstatu zločinu vraždy podle § 140 odst. 2 tr. zákoníku je rozhodující, že rozmyšlené nebo předem uvážené jednání je podstatnou příčinou následku. Průběh děje v dané věci však takový závěr neodůvodňuje. Dřívější verbální projevy obžalovaného vůči poškozené je nutno hodnotit ve světle dlouhodobě probíhajících sporů o výchovu nezletilých dcer obžalovaného. Případné výhrůžky byly jen impulsivní reakcí na vyhrocenou aktuální situaci, jež byla podpořena typem osobnosti obžalovaného projevujícího se emoční labilitou, zvýšeným sklonem jednat neuváženě, pod vlivem emocí. Ani okolnosti napadení nesvědčí pro premeditaci ze strany obžalovaného. Ten si přinesl sekerku z auta do bytu proto, že s ní chtěl učinit výzvu poškozené, aby zanechala svých snah o zbavení obžalovaného rodičovských práv, důraznější. Poté, kdy jedinou reakcí poškozené byl ironický pohled, obžalovaný v náhlém hnutí mysli udeřil. Plánoval-li by útok sekerkou, mohl z ní odstranit pouzdro, udeřit poškozenou ostrou hranou, ale zejména mohl úder zopakovat. Právě tyto okolnosti vzbuzují pochybnosti o závěrech soudu prvního stupně, které učinil ve vztahu k zavinění. Odvolatel dále poukázal na ustanovení trestního zákoníku o dobrovolném upuštění od dalšího jednání směřujícího k dokonání trestného činu a na s tím související právní teorii a praxi týkající se ukončeného a neukončeného pokusu. Názor soudu prvního stupně, že skutečnost, že zločin zůstal toliko ve stadiu pokusu, není zásluhou obžalovaného, nelze považovat za správný. Obžalovaný udeřil poškozenou v náhlém hnutí mysli. Následně po jediném úderu ve svém jednání ustal, ačkoliv mu nic nebránilo, aby v útoku pokračoval a trestnou činnost dokončil. Po návratu do bytu svědkyně P. K., kdy cesta mohla trvat jen deset minut, poté, co byl již schopen racionálně uvažovat, neprodleně zavolal na linku 112 a zároveň se hned vrátil zpět do bytu poškozené. Obžalovaný se tedy aktivně

přičinil o to, aby nebezpečí, které vzniklo zájmu chráněnému trestním zákonem, bylo odstraněno a aby poškozené byla poskytnuta specializovaná zdravotnická péče. Obžalovaný dobrovolně upustil od dalšího jednání směřujícího k dokonání trestného činu a zároveň aktivně zasáhl k odvrácení nebezpečí, které vzniklo zájmu chráněnému trestním zákonem. S ohledem na tuto skutečnost a ustanovení § 21 odst. 5 tr. zákoníku je nutno předmětný skutek kvalifikovat jako trestný čin podle § 145 odst. 1 tr. zákoníku. Při výměře trestu nalézací soud dostatečně nepřihlédl k polehčujícím okolnostem ani k tomu, že tato událost zasáhne do života obou dcer obžalovaného. S ohledem na okolnosti činu a aktivní zásah obžalovaného jsou v daném případě splněny podmínky pro postup podle § 58 odst. 5 tr. zákoníku. Nesouhlas vyslovil odvolatel i s uloženou povinností nahradit poškozené částku 934 200,- Kč za ztížení společenského uplatnění. Jak podle vyhlášky č. 440/2001 Sb. tak i podle závěrů znalce z oboru soudního lékařství je zřejmé, že tato částka by měla být přiznána až po uplynutí jednoho roku od vzniku poranění. Z lékařských posudků vypracovaných MUDr. F. není dále dost dobře zřejmé, proč došlo ke zvýšení celkové částky za duševní následky o 50 % a proč byly tyto následky psychického charakteru ohodnoceny maximální bodovou sazbou. S ohledem na tyto skutečnosti neměl nalézací soud dostatečný podklad pro uložení povinnosti uhradit částku 934 200,- Kč. Závěrem odvolatel navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a v intencích shora uvedených sám ve věci rozhodl.

Vrchní soud v Praze z podnětu podaného odvolání přezkoumal podle § 254 odst. 1 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku, jakož i správnost postupu řízení, které jim předcházelo, a dospěl k následujícím závěrům.

V řízení, které předcházelo napadenému rozsudku, byly provedeny řádným způsobem veškeré důkazy významné pro objasnění skutečného stavu věci při dodržení všech zákonných ustanovení, jimiž se má zabezpečit právo obžalovaného na řádnou obhajobu. Provedené dokazování je proto úplné a řízení předcházející napadenému rozsudku nevykazuje takové procesní vady, na něž by bylo nutno reagovat postupem podle § 258 odst. 1 písm. a) tr. ř.

Městský soud vedl dokazování způsobem a v rozsahu předpokládanými v ustanovení § 2 odst. 5 tr. ř., když důsledně postupoval tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a při svém rozhodování z takto zjištěného stavu správně vycházel. Lze ostatně konstatovat, že regulérnost procesu ani rozsah provedeného dokazování nebyly odvolatelem nijak zpochybňovány.

Ve vztahu k významným skutkovým okolnostem postupoval nalézací soud ve smyslu ustanovení § 2 odst. 6 tr. ř., když v souladu s procesní zásadou volného hodnocení důkazů náležitě zhodnotil provedené důkazy na podkladě svého vnitřního přesvědčení, které však bylo zjevně založeno na uvážení všech okolností případu, jak jednotlivě, tak i v jejich souhrnu a ve vzájemných souvislostech. Své logické postupy, na podkladě nichž k těmto závěrům dospěl, městský soud v odpovídajících pasážích odůvodnění rozsudku zdůvodnil tak, jak mu ukládá ustanovení § 125 tr. ř., stručně a srozumitelně v nich vyložil, které skutečnosti vzal za spolehlivě prokázané a o které konkrétní důkazy tato svá skutková zjištění opřel, a podrobně zde uvedl, jakými úvahami se řídil při hodnocení věrohodnosti a důkazní síly jednotlivých provedených důkazů. Vrchní soud v Praze se s argumentací a skutkovými závěry Městského soudu v Praze plně ztotožňuje a na tyto závěry rozvedené v odůvodnění napadeného rozsudku odkazuje.

V projednávané věci bylo ve smyslu § 89 odst 1. tr. ř. bezpochyby prokázáno, že se stal skutek, v němž je spatřován trestný čin, i že tento skutek, popsaný ve výroku napadeného rozsudku, spáchal obžalovaný P. K. Náležitým způsobem byly též objasněny podstatné okolnosti mající vliv na posouzení povahy a závažnosti činu a umožňující stanovení následku. Obžalovaný nepopírá, že by se projednávaného činu dopustil, jeho doznání je stran objektivní stránky trestného činu v zásadě v souladu i s dalšími provedenými důkazy.

Obhajoba odvolatele spočívá v podstatě v tom, že v projednávaném případě a) obžalovaný dobrovolně upustil od dalšího jednání potřebného k dokonání trestného činu vraždy a odstranil nebezpečí, které vzniklo zájmu chráněnému tímto zákonem z podniknutého pokusu, a b) nešlo o premeditativní zločin vraždy. S touto obhajobou se však odvolací soud stejně jako soud prvního stupně nemůže ztotožnit.

Ve vztahu k první obhajovací námitce obžalovaného je vhodné zdůraznit, že dobrovolnost upuštění od pokusu trestného činu je dána jen tehdy, jestliže pachatel ví, že mu nic nebrání dokončit trestnou činnost ani mu nehrozí žádné nebezpečí, tedy předpokládá, že jeho trestná činnost je uskutečnitelná (a to třeba i mylně), a přesto se rozhodne upustit od dokonání. Přitom musí také odstranit nebezpečí, které vzniklo zájmu chráněnému trestním zákonem z podniknutého pokusu. Pachatel tedy musí jednat s vědomím možnosti dokonat čin v souladu se svými představami a sám z vlastní vůle se rozhodne upustit od dalšího jednání směřujícího k dokonání činu. Při řešení otázky, zda zanikla trestnost pokusu trestného činu za podmínek § 21 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku (popřípadě i z důvodů podle § 21 odst. 3 písm. b/ tr. zákoníku) je třeba rozlišovat, zda se jednalo o pokus ukončený či pokus neukončený.

Vrchní soud v Praze nemá pochybnosti o tom, že se v posuzované věci jedná o ukončený pokus. Tento závěr plně odpovídá zásadám, podle nichž jde o tuto právní kategorii, jestliže pachatel učiní vše, co pokládá za nezbytné k dokonání trestného činu, avšak k jeho dokonání přesto nedojde. V takovém případě pachatel nicméně zpravidla nemá možnost splnit podmínky zániku trestnosti uvedené v § 21 odst. 3 písm. a), resp. b) tr. zákoníku. Má je jen v těch výjimečných případech, kdy mezi jeho jednáním a způsobením zamýšleného následku podle povahy použitého prostředku a podle záměru pachatele zbývá ještě určitá doba, v které je možno zabránit následku. V takových případech, jež však neodpovídají okolnostem nyní posuzované věci, nestačí pouhé zdržení se dalšího jednání jako u neukončeného pokusu, nýbrž je třeba dobrovolného aktivního zásahu pachatele k odvrácení nebezpečí, které vzniklo zájmu chráněnému trestním zákonem z podniknutého pokusu, popřípadě je třeba dobrovolně učinit oznámení o pokusu v době, kdy takové nebezpečí mohlo být ještě odstraněno příslušným orgánem (srov. rozhodnutí pod č. 16/1979 Sb. rozh. tr., dále rozhodnutí publikované v Bulletinu býv. Nejvyššího soudu ČR pod č. 3/1980-20). V tomto směru nelze obecně stanovit míru aktivity pachatele. Je třeba posuzovat individuálně se zřetelem na okolnosti a poměry pachatele, zda pachatel učinil vše potřebné, aby zabránil následku, a zda to, co učinil, za daných okolností postačovalo k zabránění následku a bylo v příčinné souvislosti s odvrácením nebezpečí, které hrozilo zájmu chráněnému trestním zákonem (srov. rozhodnutí č. 27/1987 Sb. rozh. tr.). Je tedy nutné, aby obžalovaný svým jednáním projevil, že se subjektivně neztotožňuje s tím, co původně zamýšlel, a proto buď upustí od dalšího jednání, anebo věc oznámí způsobem předpokládaným zákonem, tzn. že udělá vše pro to, aby zabránil možnosti, že nastane původně zamýšlený následek.

Podle skutkových zjištění popsaných ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně se obžalovaný dopustil posuzovaného pokusu trestného činu tím, že vešel do pokoje, kde poškozená ležela na gauči s hlavou podloženou peřinou a pravděpodobně spala u televizního programu, a udeřil ji jednou ranou vedenou velkou silou nečekaně a bez jakékoliv výstrahy tzv. „čepcem“, tedy tupou částí přinesené sekery s nasazeným koženkovým pouzdrem, do pravé části hlavy v oblasti pravé spánkové kosti, čímž jí způsobil bezprostředně život ohrožující poranění, a po tomto útoku z bytu ihned utekl.

Popsané jednání spočívající v úderu sekerou do hlavy, kde podle úmyslu pachatele mohou být zasaženy životně důležité orgány (hlavně mozek), avšak k jeho nenávratnému poškození nedojde pro překážku nezávislou na vůli pachatele, je třeba považovat za bezúspěšný ukončený pokus trestného činu vraždy podle § 21 odst. 1 k § 140 tr. zák., neboť obžalovaný vykonal již vše, co považoval za nezbytné pro dokonání trestného činu vraždy. Nelze přehlédnout, že již v této době poškozené způsobil v podstatě smrtelné zranění, což vyplývá ze znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství. Následek zamýšlený obžalovaným nenastal z příčin na jeho vůli a dalším

jednání nezávislých. Upuštěním, byť i dobrovolným, od opakování pokusu trestnost již ukončeného pokusu nezanikla, a to ani tehdy, jestliže obžalovaný mohl bez obtíží tento pokus opakovat. Nelze proto akceptovat, že další fáze jednání obžalovaného, který v násilném jednání vůči poškozené ustal, vykazuje znaky dobrovolného upuštění od dokonání trestného činu vraždy ve smyslu § 21 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku. Tuto fázi jednání obžalovaného je možno hodnotit jen jako polehčující okolnost podle § 41 písm. j) tr. zákoníku

Pro posouzení, zda nastaly všechny skutečnosti významné podle zákona pro zánik pokusu trestného činu podle § 21 odst. 3 tr. zákoníku, lze v dané věci přesto posoudit i jednání a chování obžalovaného poté, co spáchal čin skutkově popsaný a právně správně posouzený jako ukončený pokus. Stran další zákonné podmínky, a to odstranění vzniklých následků, je třeba vidět, že obžalovaný lékařskou pomoc nezavolal ihned po činu, nýbrž s odstupem řádově desítek minut, a před příjezdem rychlé záchranné služby tak ponechal těžce zraněnou poškozenou v nejkritičtější době de facto bez pomoci. Bylo tudíž zcela věcí náhody, zda v mezidobí, kdy byla nechána napospas, poškozená zemře, čímž dojde k následku zamýšlenému obžalovaným, či zůstane naživu. Vztah obžalovaného k jakémukoli z těchto dvou možných následků byl v této rozhodné době zjevně zcela lhostejný. S ohledem na konkrétně způsobené zranění poškozené nepostačuje pro naplnění podmínky vyjádřené v ustanovení § 21 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku, pokud pachatel ponechá smrtelně zraněnou poškozenou bez jakékoli pomoci a teprve s odstupem desítek minut se stará o přivolání zdravotní služby. V takovémto případě je totiž jen otázkou náhody, zda dojde k odvrácení zamýšleného následku v podobě smrti poškozené, pokud bude lékařská pomoc na místě dostatečně brzy, anebo tento následek nastane, jestliže přivolaná pomoc přijde později.

Ohledně druhé námitky odvolatele Vrchní soud v Praze poznamenává, že v žádném případě nešlo o vraždu „prostou“ ve stadiu pokusu, tj. jen o nějakou spontánní, agresivní a nepromyšlenou reakci obžalovaného na emocemi vyhrocený interpersonální konflikt, nýbrž o jeho zralejší rozumovou úvahu a o jednání sledující s určitým časovým předstihem alespoň do jisté míry racionálně odůvodnitelný účel. Předchozí uvážení a rozmysl charakterizují případy, kdy měl pachatel vraždy nad svým jednáním určitou vyšší míru racionální kontroly. Vnitřní psychický vztah takového pachatele k zamýšlenému následku je těsnější, než kdyby násilím spontánně reagoval na vyhrocenou konfliktní situaci. Jde o pachatele, který měl příležitost vypořádat se ve své mysli s motivy jej od vraždy odrazujícími, přesto však ve svém zločinném úmyslu setrval.

Obžalovaný se pokusil usmrtit poškozenou v úmyslu přímém. Přesto k otázce zavinění lze dodat, že rozmysl či předchozí uvážení (tzv. premeditace v širším slova smyslu) není zvláštní znak či složka úmyslu dle § 15 tr. zákoníku. Premeditace rovněž nemusí přistupovat toliko k úmyslu přímému, ale jako kvalifikační znak se může objevit i u trestných činů spáchaných v úmyslu nepřímém (eventuálním). Vůle pachatele, která z procesu premeditace vzešla, nemusí být nutně „zamířena na výsledek“ či být provázena jistotou, že pachatel svým jednáním takový výsledek způsobí. Tato vůle může mít v případě vražd jak podobu výslovného chtění či žádání si smrti oběti, tak i formu srozumění s takovým následkem, jenž uvážené jednání pachatele s určitou pravděpodobností přivodí. Předchozí úvaha tak nevyžaduje detailní rozplánování všech kroků, ani zvážení všech okolností, důležitých z hlediska dokonání trestného činu. Postačí, zvážil–li pachatel rozhodující okolnosti. Není ani rozhodné, že útok proběhl jinak, než si pachatel představoval a plánoval. Podstatné je, že o věci přemýšlel a následně jednal způsobem, který naplňuje znaky skutkové podstaty zločinu vraždy, resp. jejího pokusu.

Podle skutkových zjištění obžalovaný v inkriminovanou dobu znenadání odjel se svým vozidlem, tov. zn. Š. O., z bydliště své přítelkyně P. K. v P. 4, K. 740/7 do bytu své matky poškozené I. K. v P. 10, P. 296/13. Z vozidla vzal před vstupem do bytu sekeru s délkou topůrka 32 cm. Byt odemkl vlastními klíči, vešel do pokoje, kde poškozená ležela na gauči s hlavou podloženou peřinou a pravděpodobně spala u televizního programu, a udeřil ji jednou ranou vedenou velkou silou nečekaně a bez jakékoliv

výstrahy tzv. „čepcem“, tedy tupou částí přinesené sekery s nasazeným koženkovým pouzdrem, do pravé části hlavy v oblasti pravé spánkové kosti. V průběhu tohoto děje obžalovaný neučinil nic, co by nasvědčovalo jím deklamované výzvě vůči poškozené, aby zanechala svých snah o zbavení obžalovaného rodičovských práv. Obžalovaný naopak bez jakéhokoliv slovního doprovodu na matku zaútočil, a to donesenou zbraní. Rozhodně tedy nelze hovořit o jakémsi hnutí mysli (tj. určitému afektu), jež jej k tomuto jednání pohnulo až v bytě, nýbrž minimálně o takové myšlenkové činnosti, která vražednému útoku musela předcházet s určitým časovým odstupem a která trestné jednání provázela pravděpodobně od odjezdu z bytu přítelkyně, minimálně jistě však od výstupu z auta v P. 10. Skutečnosti, že obžalovaný ze sekery neodstranil pouzdro, poškozenou neudeřil ostrou hranou a úder nezopakoval nejsou ve světle výše uvedeného, zejm. intenzity rány a vzniklého následku, pro právní hodnocení vraždy spáchané s rozmyslem až tolik významné.

Městskému soudu je nicméně třeba vytknout, že v právní větě ve výroku napadeného rozsudku použil oba znaky skutkové podstaty zločinu vraždy podle § 140 odst. 2 tr. zákoníku, a to rozmysl i předchozí uvážení, ačkoliv jsou pojmově vedle sebe neslučitelné. Rozmysl (reflexe) představuje méně intenzivní stupeň racionální kontroly pachatele nad trestným jednáním než předchozí uvážení, kdy jej lze v podstatě považovat za vlastní dělítko mezi prostou vraždou podle § 140 odst. 1 a vraždou kvalifikovanou podle odstavce druhého. Předchozí uvážení je oproti rozmyslu vymezeno časově jinak – má trestnému ději předcházet s určitým odstupem a zahrnovat plán – předem utvořenou představu postupu pachatele při spáchání trestného činu. V dané věci, bude-li se vycházet z toho, že myšlenková činnost obžalovaného ve vztahu k posuzovanému jednání předcházela útoku na poškozenou jen minimálně od výstupu z auta v P. 10 a maximálně od odjezdu z bytu přítelkyně a že se tato činnost nesnoubila s potřebnou a požadovanou mírou plánovitosti a propracovanosti, přičemž předchozí spory obžalovaného a poškozené nejsou zákonným znakem premeditace, nýbrž prvkem motivace, je zřejmé, že obžalovaný nejednal po předchozím uvážení, nýbrž toliko s rozmyslem.

Vrchní soud v Praze proto z podnětu podaného odvolání podle § 258 odst. 1 písm. d) tr. ř., napadený rozsudek v celém rozsahu zrušil a při nezměněné skutkové větě sám podle § 259 odst. 3 tr. ř. znovu rozhodl tak, že obžalovaného P. K. uznal vinným pokusem zločinu vraždy podle § 21 odst. 1 k § 140 odst. 2 tr. zákoníku, a to ve znění právní věty, že se obžalovaný dopustil jednání, které bezprostředně směřovalo k dokonání toho, aby jiného úmyslně usmrtil s rozmyslem, jehož se dopustil v úmyslu trestný čin spáchat, avšak k jeho dokonání nedošlo.

Důsledkem zrušení výroku o vině bylo i zrušení výroku o trestu a výroku o náhradě škody. Při stanovení nového druhu trestu a v případě trestu odnětí svobody i jeho výměry v návaznosti na nový výrok o vině vycházel odvolací soud ze všech rozhodných skutečností a okolností vyjádřených v odůvodnění napadeného rozsudku, přičemž v potřebné míře zvažoval též otázku přiměřenosti trestní sankce ve smyslu § 38 odst. 1 tr. zákoníku. Nelze v žádném případě souhlasit s odvoláním obžalovaného, že nebylo zohledněno, že událost zasáhne do života jeho dcer, neboť trest byl přes výrazné přitěžující okolnosti uložen na samé spodní hranici zákonné trestní sazby § 140 odst. 2 tr. zákoníku. Na tomto místě, kdy ani vrchní soud neshledal podmínky pro postup podle § 58 trestního zákoníku, je třeba si uvědomit, že nový trestní zákoník trestní sankce za trestné činy proti životu a zdraví výrazně zpřísnil, a to nejvíce právě u zločinu vraždy.

Pro výkon trestu zařadil odvolací soud ve shodě a s prvostupňovým soudem obžalovaného do věznice s ostrahou, neboť jednak tento výrok nelze z důvodu zákazu reformace in peius změnit v neprospěch odvolatele a jednak postup podle § 56 odst. 3 tr. zákoníku odůvodňují přes výši uloženého trestu dosavadní zachovalost a povaha narušení obžalovaného, který nebyl dosud soudně postihován (jediné jeho odsouzení je zahlazeno) a který podle znalce psychologa má ještě vcelku příznivou možnost resocializace. Za tohoto stavu výrok o trestu odnětí svobody nedává prostor k jakýmkoli výhradám.

Z napadeného rozsudku byl v nezměněné podobě přejat i trest propadnutí věci, neboť zajištěná

sekera byla užita ke spáchání trestného činu a jde o věc náležející obžalovanému.

Zákonný a plně odůvodněný výrok o náhradě škody ve vztahu k poškozené VZP ČR K. p. pro hl. m. P., se sídlem Na P. 6/239, P. 1 převzatý vrchním soudem z napadeného rozsudku je poplatný ustanovení § 420 odst. 1 občanského zákoníku a § 55 odst. 1 zák. č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, když částka 143 656,- Kč představuje náklady spojené s léčbou poškozené.

Pochybení shledal vrchní soud ve výroku o náhradě škody, který se týká poškozené I. K. Vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 440/2001 Sb o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění uvádí v paragrafu 8 (Lékařský posudek): „(odst. 1) Lékařský posudek za účelem stanovení výše odškodnění v jednotlivých případech a) zpracovává posuzující lékař, který je ošetřujícím lékařem poškozeného; v případě nemoci z povolání je tímto lékařem ošetřující lékař zdravotnického zařízení oprávněného k posuzování nemocí z povolání, b) vydává zdravotnické zařízení, jehož posuzující lékař zpracoval lékařský posudek, a v případě nemoci z povolání zdravotnické zařízení oprávněné k posuzování nemocí z povolání, jehož posuzující lékař zpracoval lékařský posudek. (odst. 2) Lékařský posudek se vydává a) u bolesti, jakmile je možno zdravotní stav poškozeného považovat za ustálený, b) u ztížení společenského uplatnění zpravidla až po jednom roce poté, kdy došlo ke škodě na zdraví. Nový lékařský posudek lze vydat v případě výrazného zhoršení následků. Tento posudek nahradí dosavadní lékařský posudek.“ V duchu této vyhlášky je možno poukázat i na související rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 333/2005, z něhož vyplývá, že o škodě spočívající ve ztížení společenského uplatnění se poškození ve smyslu ustanovení § 263 odst. 3 zákoníku práce zpravidla dozví v době, kdy se po léčení jeho zdravotní stav natolik ustálil, že bylo patrné, zda a v jakém rozsahu ke ztížení jeho uplatnění v životě a ve společnosti došlo, a kde se tedy na základě skutkových okolností, které má k dispozici, dá objektivně provést jeho ohodnocení.

V souladu s odvolacími námitkami obžalovaného má proto Vrchní soud v Praze za to, že o částce za ztížení společenského uplatnění poškozené zejm. s ohledem na postoj znalce z odvětví soudního lékařství stran dosud neustáleného zdravotního stavu poškozené je nutno tak jako i v jiných obdobných případech rozhodovat až po uplynutí jednoho roku od vzniku poranění. Kromě toho lze souhlasit s obhajobou, že z lékařských posudků vypracovaných MUDr. F. není dost dobře zřejmé, proč došlo ke zvýšení celkové částky za duševní následky o 50 % a proč byly tyto následky psychického charakteru ohodnoceny maximální bodovou sazbou. Objasnění této problematiky nepochybně vyžaduje další dokazování (což ostatně navrhuje v písemném vyjádření k odvolání i sama zmocněnkyně poškozené), které svoji povahou jde nad rámec trestního řízení.

Vrchní soud v Praze proto po zrušení napadeného rozsudku i z důvodu § 258 odst. 1 písm. f) tr. ř. rozhodl tak, že podle § 228 odst. 1 tr. ř. uznal obžalovaného povinným zaplatit poškozené I. K., bytem P. 296/13, P. 10, zastoupené zmocněnkyní JUDr. M. S., advokátkou, se sídlem C. 638, P. 4, částku 398 841,- Kč s úrokem z prodlení ve výši 7,75 % z této částky ročně od právní moci tohoto rozsudku do zaplacení, s tím, že se zbytkem nároku na náhradu škody spočívající ve ztížení společenského uplatnění odkázal poškozenou podle § 229 odst. 2 tr. ř. na řízení ve věcech občanskoprávních.